

Prof. dr hab. inż. arch. Maciej ZŁOWODZKI

Institut Projektowania Architektonicznego Politechniki Krakowskiej
Komisja Ergonomii Polskiej Akademii Umiejętności
Komisja Ergonomiczna Polskiej Akademii Nauk

31-155 Kraków, ul. Warszawska 24

Tel.: 12.628.24.48

E-mail: mzlowdz@pk.edu.pl

**Recenzja wniosku o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego
dr inż. arch. Januszowi PACHOWSKIEMU**

Podstawa prawna:

Zlecenie Dziekana Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej profesora Stefana Wrony z dnia 30 września roku 2014, wystosowane na podstawie decyzji Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 5 września 2014.

Podstawa merytoryczna:

- *Autoreferat – załącznik nr 2 do wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego,*
- *Wykaz Twórczych Prac Zawodowych – załącznik nr 3 do wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego,*
- *Atrium – przestrzeń społeczna w budynku wielofunkcyjnym. Wydawca PPIP, Izabelin 2002.*
- *Nauka Polska – elektroniczna baza danych.*

Kandydat:

dr inż. arch. **Janusz PACHOWSKI**,
urodzony w Rzeszowie dnia 22 lipca roku 1949,
zatrudniony:

- adiunkt w Katedrze Projektowania Architektonicznego na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej,
- właściciel i generalny projektant Pracowni Projektowej Janusz Pachowski (PPIP).

Profil naukowy Kandydata:

Dziedzina – *nauki techniczne,*

Dyscyplina – *architektura i urbanistyka,*

Specjalności – *architektura obiektów użyteczności publicznej, sakralnej, wnętrza, urbanistyka zespołów śródmiejskich, szkoły wyższe i obiekty sportowe.*

Wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego doktorowi Januszowi Pachowskiemu budzi u Recenzenta mieszane odczucia. *Wykaz Twórczych Prac Zawodowych* daje obraz architekta o ogromnym dorobku projektowym, różnorodnym tematycznie i na dobrym poziomie, a w wielu przypadkach i ze znamionami starań o wysoką jakość estetyczną. Zrozumiałe jest zatem, że Kandydat cieszy się uznaniem środowiska architektów, co wyraża się powierzaniem różnych funkcji w ramach SARP i Izby Architektów. Należy jednak z całą mocą podkreślić, że stopień doktora habilitowanego jest stopniem naukowym, a wkład uzasadniający jego przyznanie musi w sposób istotny poszerzać stan wiedzy w zakresie architektury i urbanistyki. Ustawa o stop-

niach naukowych i tytule naukowym dopuszcza, by zrealizowany projekt był uznany za osiągnięcie naukowe, ale oczywiście pod warunkiem jego znaczenia, wkładu i doniosłości poszerzającej w sposób istotny stan wiedzy w dyscyplinie naukowej. Przy ocenie należy też brać pod uwagę całokształt dokonań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych w zakresie nauki. Tak zatem nie każdy projektant, nawet odnoszący znaczne sukcesy zawodowe może i powinien być doktorem habilitowanym.

Przedłożona dokumentacja wniosku wydaje się Recenzentowi przygotowaniem niestarannym i niekompetentnym. Nie jest opracowana zgodnie z wymaganiami i aktualnymi standardami, a więc nie zawiera wszystkich koniecznych o Kandydacie i Jego dorobku informacji w zalecanym układzie.

W załączniku nr 2, zatytułowanym *AUTOREFERAT*, zamieszczono *Wykaz wybranych osiągnięć naukowych ...*, w którym, w porządku chronologicznym podano wszystkie, różne tematycznie elementy osiągnięć. W tym zestawieniu Recenzent skonstatował zaledwie 6 publikacji i to zamieszczonych w dwóch czasopismach nienaukowych, a o charakterze zawodowym, którymi są: *Magazyn Budowlany* oraz *Świat Klinkieru i dachówek*. Artykuły te mają objętość w przedziale od 3 do 5 stron. Aż trudno uwierzyć, że po ponad 40 latach pracy i kontaktu z Wydziałem Architektury Politechniki Warszawskiej, Kandydat nie ma ani jednej publikacji naukowej (sic!). Aż trudno uwierzyć, że nie brał czynnego udziału w ani jednej konferencji, sympozjum, kongresie naukowym i nie posiada żadnej publikacji pokonferencyjnej (sic!). Ciekawą pozycją jest książka *Atrium – przestrzeń społeczna w budynku wielofunkcyjnym* wydana w roku 2002 (notabene w *Wykazie* podano zmieniony jej tytuł). Jest obszerna, zawiera sporo ciekawego materiału i dobrze świadczy o erudycji i orientacji Autora w temacie. Jednakże pozycja ta nie ma charakteru naukowego, nie została zrecenzowana i jest wydana sumptem własnym Kandydata. Można ją traktować jako materiał zawodowy, a w kategorii dydaktyki jako pomoc dydaktyczną.

Z racji licznych projektów, realizacji i sukcesów twórczych Kandydat pełnił szereg funkcji w organizacjach zawodowych i można mniemać, że jego pozycja w środowisku architektów warszawskich jest zauważalna. W *Autoreferacie* dano też wykaz autoryzowanych wywiadów na temat własnych projektów i dzieł zrealizowanych w liczbie 15. Świadczą one o zainteresowaniu społecznym i zawodowym pracą projektową Kandydata. Natomiast zupełnie nic nie wiadomo o Jego pracy organizacyjnej jako nauczyciela akademickiego na Wydziale Architektury i szerzej na Politechnice Warszawskiej.

W zakresie prowadzonej przez Kandydata dydaktyki, można mniemać, że jest ona zgodna ze standardowym obrazem zajęć adiunkta z czterdziestoletnim stażem zawodowym. Natomiast duża ilość wypromowanych inżynierów i magistrów architektury (ponad 100), a także spora ilość wykonanych recenzji prac dyplomowych świadczą o sporej popularności Kandydata wśród studentów i docenieniu Jego kompetencji korektanta.

W ramach Załącznika nr 2, tj. *Autoreferatu*, przedstawiono obszerną część, bo liczącą 58 stron, zatytułowaną: *Kampus Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kampus Politechniki Świętokrzyskiej – kreacja akademickiej przestrzeni społecznej w realizacjach i projektach Janusza Pachowskiego*. Formalnie to dopiero z pisma przewodniego Dziekana Wydziału Architektury, profesora Stefana Wrony Recenzent dowiedział się, że jest to tytuł osiągnięcia projektowego, które ma być uznane za poszerzające w sposób istotny stan wiedzy w zakresie architektury i urbanistyki. Ta część składa się z 7 nieponumerowanych podrozdziałów. Pierwszy zatytułowany: *Współczesny kampus – problemy i tendencje*, zgodnie z zapowiedzią, omawia miejsce uniwersytetów w strukturach miast. Jednakże poziom tych wywodów wydaje się Recenzentowi publicystyczny, a w kategoriach stopni naukowych najwyżej magisterski. Dalej omówiona jest historia i stan obecny szkolnictwa wyższego w Kielcach oraz projekty i realizacje Kandydata w dwóch kampusach. Oceniając ten materiał, Recenzent ma wrażenie opracowania będącego skrzyżowaniem historii inwestycji i opisów technicznych. Nie znajduje tu natomiast rzeczy

najistotniejszej, tj. wykazania, że zrealizowane projekty są istotnym wkładem w rozwój architektury i urbanistyki, a więc mogą być uznane za równoważne osiągnięciu naukowemu tej klasy i stanowić podstawę nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Jest rzeczą oczywistą, że praca habilitacyjna i dokumentacja wniosku o nadanie tego stopnia są opracowaniami samodzielnymi, gdyż mają właśnie wykazać kompetencje i poziom odpowiedni do pełnienia samodzielnych funkcji w nauce. Jednakże każdy nauczyciel akademicki nie będący tzw. samodzielnym pracownikiem nauki ma swojego opiekuna naukowego, a więc albo profesora tytularnego albo co najmniej doktora habilitowanego. Zdaniem Recenzenta, Kandydat powinien zwrócić się do swojego opiekuna naukowego o konsultacje i poradę, jak uzupełnić dorobek, zwłaszcza w zakresie nauki i jak sporządzić dokumentację wniosku, gdyż w obecnym stanie przedłożonych materiałów, **w oparciu o postanowienia ustawy z dnia 14 marca roku 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dziennik Ustaw RP nr 65 pozycja 595, z późniejszymi zmianami) i w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011, z ubolewaniem konstatuje, że dr inż. arch. Janusz PACHOWSKI nie uzyskał stopnia rozwoju naukowego pozwalającego na nadanie stopnia doktora habilitowanego.**

Manu suo facit

Kraków, dnia 17 października roku 2014.